یادداشت

عمان، شروع مسیر بر بلندای توسعه

ادامه از صفحه اول

از ایران هم اتفاقا خیلی از سرمایه‌گذارهای‌مان تشویق شده‌اند برای سرمایه‌گذاری به آنجا بروند، چراکه عمان شرایط و زمینه‌های خوبی را برای‌شان ایجاد کرده است.

مسقط فرودگاه بزرگ و خوبی را پیش‌بینی کرده و طرح توسعه‌شان بر این است که پروازهای متعددی را در آینده با لحاظ طرح توسعه پاسخ‌گو باشند. بعد از آن؛ در شهر مسقط زیرساخت‌های مناسبی آماده شده که با شرایط توسعه شهر و افزایش جمعیت همخوانی داشته باشد، بستر راه‌ها، تأسیسات زیربنایی و روبنایی، امکانات رفاهی و اقامتی بسیار خوب و کارشناسی‌شده تعریف شده است. پهنه‌بندی ساختمان‌ها و شهرسازی آنجا با تعاریف دقیق علمی همخوانی دارد. همه چیز بجا و درست و طوری پیش‌بینی شده که فکر می‌کنم مثلا جمعیت دو، سه برابر جمعیت فعلی را که حدود سه میلیون نفر در کل عمان است، به‌راحتی پذیرا باشد. برای مسافران و گردشگران، به صنعت هتل‌داری (که امروزه موجب توسعه بسیاری از کشورهای در حال توسعه شده) توجه ویژه شده است و بسیاری از هتل‌های بزرگ بین‌المللی در آنجا شعبه دارند.

نقش هتل‌سازی و مجتمع‌های معظم در توسعه و جذب گردشگر

یک اتفاق خوبی که درحال‌حاضر در عمان افتاده، این است که زمینه‌های لازم مثل هتل‌سازی را شروع کرده است. در کنار آن مسیرهای تردد عریض و مناسب به همراه هتل‌های کیفی را تعریف کرده‌اند که شرایط مناسب را برای پذیرش مسافر و سرمایه‌گذار ایجاد کند. به طور مثال بنده به‌عنوان نماینده «شرکت مهندسی جوزی و همکاران» که به مجمع سرمایه‌گذاری مشترک بین ایران و عمان دعوت شدم، فضای توسعه و آینده‌نگری را در این کشور به‌وضوح دیدم.

این فضا این غبطه را برای ما ایجاد می‌کند که چرا ما این زمینه را در ایران نداریم. ایران اگر فضای مناسب فراهم کند، خیلی شرایط بهتری هم حتما خواهد داشت. ما در جنوب کشور به‌واقع از همه لحاظ غنی هستیم، ولی این شرایط را ایجاد نکرده‌ایم. به گمان من نباید از حضور سرمایه‌گذار خارجی و از حضور گسترده توریست واهمه داشت، حتی از تداخل فرهنگی.

اتفاقی که در آنجا افتاده (که در امارات متحده نیز مشاهده می‌شود) این است که فضایی در داخل مسقط هست که بیشتر مردم محلی در آنجا هستند و اجازه سرمایه‌گذاری خارجی به‌تنهایی در آنجا داده نمی‌شود، چون قسمت داخلی (Local) است.

تقریبا شبیه دیره دوبی که اجازه نمی‌دهند خارجی‌ها آنجا ملک بخرند. یک فضای دیگری به نام مناطق آزاد (Free Hold) دارند که این فضا تقریبا چسبیده به حیطه خود شهر هست و آماده برای سرمایه‌گذاران.

مناطق آزاد به‌مثابه مناطق آزاد ایران

البته ما هم مناطق آزاد داریم، ولی افسوس از اینکه هیچ‌گونه سرمایه‌گذاری مناسب در آنجا نشده است که به توسعه کشور منجر شده باشد. سرمایه‌گذارهای خارجی به‌شدت به عمان رو آورده‌اند: یکی به سمت مسکن که در حقیقت من چهار بخش را در آنجا دیدم که یکی الموج است، یکی آیدا است، یکی مسقط بیگ و یکی مسقط هیلز. این فضاهایی است که الان به‌شدت ساختمان‌سازی در آنها شروع شده و در حال اجراست. مثلا برای منطقه آیدا، مجموعه «ترامپ» نزدیک به پنج میلیون مترمربع زمینی را که کنار دریاست و یک منظره فوق‌العاده دارد، از دولت خریداری کرده و در آنجا ساخت‌وساز می‌کند و میزان درخورتوجهی از آن را هم با قیمت‌های بالایی پیش‌فروش کرده است.

فضاهای دیگرش را هم شرکت‌های دیگر آمده‌اند و ساخت‌وساز می‌کنند که در آنجا مالکیت صددرصد هم به سرمایه‌گذار داده‌اند. افزایش نرخ قیمت‌ها در این فضاها طی این سال‌ها درخورتوجه بوده و این نشان می‌دهد که چقدر وجوه سرمایه‌گذار در این فضاها زیاد شده است.

یک کار خیلی جالبی که دولت عمان انجام داده، مشوق‌هایی است که در فضاهای منطقه آزاد و زون‌های صنعتی تعریف کردند و در این زون‌های صنعتی با قیمت بسیار پایین یک اجاره‌ای بابت یک زمین فقط از آن شخص می‌گیرند، به ازای هر مترمربع اگر اشتباه نکنم، یک ریال (یک ریال الان به نرخ امروز تقریبا ۲،۶ یا ۲،۷ دلار باشد) اجاره از طرف می‌گیرند و سرمایه‌گذار می‌تواند آنجا یک شرکت تولیدی راه بیندازد. تمام زمینه‌های MEP و تأسیسات مورد نیاز قطعات صنعتی هم فراهم شده است.

زیربناهای موجود برای توسعه‌گران

تأسیسات زیربنایی در آنجا فراهم است؛ یعنی آب و برق و گاز، تأسیسات زیربنایی زیر کار و روی کارش همه فراهم است، یعنی سرمایه‌گذار در آنجا مشکلی ندارد. کشور عمان به سرمایه‌گذار کمک می‌کند و حتی مثلا بخشی از هزینه‌هایش را تقبل می‌کند (هزینه‌های کارگری‌اش را گفته تقبل می‌کنم) که فقط یک شرکت تولیدی بدون اینکه فکری برای هزینه اولیه کند، تولید را شروع می‌کند. کاری که چین هم کرد. چین هم یک زمانی فضاهایی را ایجاد کرد که الان می‌بینید چقدر تولیدی‌های بزرگ با قیمت قابل رقابت محصولات در چین ایجاد می‌شود. الان عمان هم دارد همین کار را می‌کند و با شتاب در مسیر توسعه گام برمی‌دارد.

ضرورت تصویب قوانین مناسب برای سرمایه‌گذاران

قوانین فوق‌العاده مناسب برای سرمایه‌گذاری وضع شده است که قطعا خیلی کمک خواهد کرد. به هر حال شرایط خوبی را برای تولید و صادرات ایجاد می‌کند و ما خیلی از این لحاظ عقب هستیم.

چرا در ایران طبقه تولیدکننده باید در ابتدا یک زمینِ گران را خریداری و بعد تولید کند. مشخصا این موضوع روی قیمت تمام‌شده تاثیر زیادی خواهد داشت. در ضمن با آن گرفتاری‌ها و مالیات‌هایی که باید بدهد و از همه بدتر صدور مجوز برای هرگونه فعالیت اقتصادی و ساخت‌وساز که راه بسیار پرپیچ‌وخمی است. این است که مسلما ما نمی‌توانیم با یک کشور خارجی رقابت کنیم. ما برای تولیدکننده و سرمایه‌گذار چه مشوقی داریم. زیرساخت مناسب برای ارائه آب؟ گاز؟ برق؟

کشوری مثل عمان که حالا کشوری است که به نظرم تازه به سمت‌وسوی پیشرفت متمایل می‌شود و خیلی با سرعت جلو خواهد رفت، ما می‌توانیم از آن درس بگیریم و الگو قرار بدهیم.

جنگ اصلی

ادامه از صفحه اول

راه‌حل‌های فنی همچون گسترش سیستم‌های تسویه بین‌المللی میان کشورهایی که روابط اقتصادی گسترده دارند و در معرض تحریم آمریکا هستند یک گام مهم است. سخنان سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه، در این راستا کلیدی است: «همه درک می‌کنند که ممکن است هرکسی با تحریم‌های آمریکا یا دیگر کشورهای غربی مواجه شود. سیستم پرداخت بریکس اجازه می‌دهد که مبادلات اقتصادی خود را بدون وابستگی به کسانی که دلار و یورو را به سلاح تبدیل کرده‌اند، انجام دهیم».

البته این مستلزم حل‌وفصل شمار گسترده‌ای از منازعات سیاسی میان کشورهای عضو بریکس ازجمله گذر روسیه و چین از دیپلماسی سرد و بی‌روح سنتی است.

ایران از رقابت تنگاتنگ توسعه کریدورهای انرژی در منطقه جا مانده است

جدال برای شاهراه انرژی

مهدی عرب‌صادق
کارشناس ارشد انرژی

امروز، جدال کریدورهای انرژی برق یکی از موضوعات مهم و حیاتی در عرصه بین‌المللی است که به اشکال مختلف به توسعه، امنیت و تحولات اقتصادی کشورهای مختلف دنیا مربوط می‌شود و در این مسیر، تضاد در منافع اقتصادی، سیاسی و امنیتی ذی‌نفعان از زمینه‌های چالش‌ساز در صحنه بین‌المللی است. از سوی دیگر کشورهای توسعه‌نیافته‌ای مثل کشور ما ایران، در تأمین منابع مالی نیز دچار مشکلات فراوانی است که از سدهای بزرگ مسیر طراحی و اجرای این کریدورها به‌عنوان شریان حیاتی انرژی است. در برنامه هفتم توسعه از نکات مهمی غفلت شد و مهم‌ترین آن این است که در جنگ‌های آینده شکل جدیدی از درگیری‌ها و رقابت‌ها شکل خواهند گرفت و به طور فزاینده‌ای براساس منابع انرژی و کنترل مسیرهای انتقال این منابع استوار خواهد بود و این جنگ‌های خاموش بیشتر براساس رقابت برای انرژی و کنترل کریدورها و قطب‌های ترانزیتی شکل خواهد گرفت و توفیق در این امر نیازمند تغییر در استراتژی‌های نظامی و دیپلماتیک کشورها خواهد بود. از طرفی تحولات ژئوپلیتیکی امروزی، زمینه‌ساز تغییرات بنیادین در سازه‌های دیپلماسی انرژی دنیا شده است و در این گذار، همه کشورها برای افزایش اعتبار بین‌المللی و مشروعیت‌سازی سازمانی با ایجاد و توسعه سرمایه‌گذاری جدید بر ایجاد یا تقویت حاکمیت انرژی خود در مقایسه با رقبای ژئوپلیتیک، تجاری، سیاسی و امنیتی می‌کوشند.

کمربند راه انرژی

سال‌های طولانی است که انرژی به‌ویژه نفت‌وگاز از مهم‌ترین عناصر رشد و توسعه اقتصادی کشورها و تبدیل‌شدن آنها به قدرت منطقه‌ای و بین‌المللی بوده است. براساس‌این همواره مناطق دارای انرژی و مسیرهای انتقال آن برای کشورهای واردکننده و صادرکننده اهمیت بسیار زیادی داشته است. اما دنیای جدید، دنیای برق‌محور است و در محور مبادله انرژی، برق به‌عنوان یک جزء کلیدی از تحولات به شمار می‌رود. تبادل برق نه‌تنها به بهبود اقتصادی کشورهای مختلف کمک می‌کند، بلکه فرصت‌های جدیدی برای همکاری بین‌المللی و توسعه پایدار فراهم می‌آورد. در این راستا تحولات در بهبود زیرساخت‌ها، افزایش ظرفیت‌های تولید انرژی تجدیدپذیر و تأمین امنیت انرژی ازجمله نکات مهمی هستند که باید مورد توجه قرار گیرند. بنابراین دامنه این تحولات سریع فناوری و نیاز به منابع پایدار انرژی، شکل‌گیری یک دنیای جدید را که به‌شدت به برق وابسته است، تسریع کرده است. این تحولات نه‌تنها در شیوه‌های تولید و مصرف انرژی، بلکه در شیوه‌های تبادل و معامله آن بین کشورها نیز عمیقا تأثیرگذار بوده و این به معنای آن است که اکثر فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و صنعتی ما به تأمین و استفاده از برق وابسته است. از روشنایی و تأمین انرژی خانه‌ها گرفته تا تأمین نیروی محرکه کارخانه‌ها و استفاده در حمل‌ونقل، برق به یک منبع حیاتی تبدیل شده است. تکنولوژی‌های نوین مانند اینترنت اشیا (IoT)، هوش مصنوعی و خودروهای برقی همه نیاز به برق را افزایش داده‌اند؛ بنابراین تبادل انرژی الکتریکی یکی از موضوعات مهم در روابط بین‌الملل و اقتصادی کشورها به شمار می‌رود. کشورهای مختلف به منظور تأمین نیازهای خود و بهبود ثبات شبکه‌های برق، به تبادل و تجارت برق می‌پردازند. این مبادله می‌تواند در قالب قراردادهای بلندمدت یا تجارت روزانه انجام شود و در این راستا کشورهای دنیا با تأسیس شبکه‌های برق بین‌المللی که امکان اتصال و تبادل انرژی را فراهم می‌کند، سعی می‌کنند از منابع انرژی یکدیگر بهره‌مند شوند. این شبکه‌ها به‌ویژه در نواحی جغرافیایی با منابع انرژی متنوع و متفاوت اهمیت بیشتری پیدا می‌کنند. پس روشن است که مبادله برق می‌تواند به کشورهای صادرکننده و واردکننده انرژی نفع اقتصادی و البته امنیتی برساند. البته کشورهایی که دارای منابع طبیعی سرشار از انرژی‌های تجدیدپذیر مانند باد و آفتاب هستند، می‌توانند برق تولیدی خود را به کشورهای دیگر صادر کنند و درآمد ارزی ایجاد کنند. به‌علاوه این مبادله می‌تواند به کاهش هزینه‌های انرژی و تأمین انرژی پایدار برای کشورهای مصرف‌کننده کمک کند. باید توجه داشت که مبادله انرژی به‌ویژه در زمان‌های بحران یا جنگ‌ها می‌تواند با چالش‌هایی روبه‌رو شود. وابستگی به انرژی یک کشور می‌تواند به‌عنوان یک عامل مؤثر در سیاست‌های خارجی و امنیت ملی کنشگری کند. به‌همین‌دلیل کشورها باید به امنیت زیرساخت‌های انرژی و تنوع منابع سرمایه‌گذاری توجه خاصی داشته باشند. در مجموع با توجه به روندهای کنونی، دنیای برقی به سمت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی پیش می‌رود. انرژی‌های تجدیدپذیر موجب کاهش آلودگی و اثرات منفی تغییرات اقلیمی می‌شوند و در همین راستا، کشورها به دنبال توسعه و بهبود فناوری‌های ذخیره‌سازی و مهم‌تر از همه کریدورهای انتقال برق هستند. اشاره شد که جنگ امروز، نبرد کریدورهاست و نبردگاه، دیپلماسی انرژی است و در کشور ما دستگاه‌های مرتبط با انرژی، فرماندهان این میدان هستند که در آن خبری از جدال موشک‌ها نیست، بلکه الکترون‌ها امنیت بین‌المللی و اعتبار سیاسی و جایگاه اقتصادی به کشورها می‌بخشند و اینکه مواجهه ما در سیاست‌گذاری چگونه باشد، بسیار مهم است. در این راستا، کمربند راه انرژی (Energy Belt Road)، ایجاد شبکه‌های انرژی در سطح منطقه‌ای و جهانی است و از این طریق، تأمین و انتقال منابع انرژی از نقاط تولید به بازارهای مصرف و همچنین افزایش همکاری‌های بین‌المللی در زمینه انرژی شکل می‌گیرد. به طور خاص، کمربند راه انرژی برای هر کشور می‌تواند شامل لوله‌های نفت و گاز در شبکه‌های انتقال نفت و گاز باشد و باید برای انتقال برق خطوط برق ایجاد شود و توسعه یابد که کاستی‌های جدی در کشورمان در این زیرساخت‌ها مشهود است. ما به‌عنوان یکی از منابع بزرگ انرژی در منطقه و با رؤیای کاغذی دستیابی به هاب منطقه‌ای، کریدورهای انتقال گاز را باید در موارد زیر توسعه داده و تقویت کنیم: ابتدا، کریدور گاز به ترکیه که از منطقه پارس جنوبی آغاز می‌شود و به سمت شمال غربی (بخش شرقی ترکیه) ادامه می‌یابد و می‌تواند ظرفیت ۳۰ میلیارد مترمکعبی برای توسعه صادرات ایجاد کند و دستیابی به بازار انرژی اروپا از طریق ترکیه حصول شود. همچنین کریدور گاز به عراق، از طریق خوزستان به سمت بغداد و مناطق شمالی عراق با ظرفیت حدود ۲۰ میلیارد مترمکعب گاز دست‌یافتنی است. سومین کریدور گاز با ارمنستان است که از آذربایجان شرقی به سمت شمال و ارمنستان قابلیت دو میلیارد مترمکعبی ایجاد می‌کند و در ضمن در این مسیر فرصت واردات تهاتری برق نیز حاصل خواهد شد. اما کریدورهای انتقال برق، می‌تواند به سوی ترکیه با ظرفیت توانی حدود ۵۰۰ مگاوات ایجاد شود، کریدور برق به عراق ظرفیتی بیش از دوهزارو صد مگاوات، افغانستان با ظرفیت ۱۷۰ مگاوات و پاکستان با بیش از ۱۱۰ مگاوات هم باید مدنظر سیاست‌گذاران انرژی قرار گیرد. واضح است که کریدورهای انرژی برق یکی از اساسی‌ترین زیرساخت‌های توسعه پایدار و امنیت انرژی و حتی مهم‌تر از گاز هستند و با توجه به رشد جمعیت و افزایش نیاز به انرژی، توجه به توسعه و بهینه‌سازی این کریدورها بیش‌ازپیش اهمیت دارد. آینده کریدورهای انرژی برق باید پس از توسعه به سمت استفاده بیشتر از منابع تجدیدپذیر پیش برود، بنابراین همکاری‌های بین‌المللی و افزایش سرمایه‌گذاری در این حوزه، نقش مهمی در تحقق اهداف تأمین انرژی پایدار خواهد داشت و البته با توجه به نیاز روزافزون کشورهای همسایه به انرژی، توصیه اکید می‌شود که ظرفیت‌سازی خطوط انتقال گاز و برق در کشور به طور جد دنبال شود و توسعه یابد و هم‌زمان با ایجاد مسیرهای جدید و متنوع برای انتقال انرژی به کشورهای مختلف از وقوع خطرات چالش‌ساز سیاسی و اقتصادی پیشگیری شود. تقویت زیرساخت‌ها، توافقات تجاری بلندمدت، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه به‌ویژه در بخش تجدیدپذیرها، ذخیره‌سازها و بازنگری در سطوح ولتاژی و در بخش نفت و گاز نیز به پروژه‌های فشارافزایی نیاز بسیار جدی وجود دارد. با توجه به ظرفیت‌های بالای ژئوپلیتیکی ایران در بخش انرژی و نیاز کشورهای همسایه، می‌توان با برنامه‌ریزی و همکاری‌های منطقه‌ای، تا فرصت‌ها باقی است، از فرصت‌های موجود بهره‌برداری کرد و سیاست‌گذاران توجه کنند که کریدورهای انرژی برق که اتفاقا امروزه مهم‌تر از گاز هم هستند، به امنیت انرژی در کشور کمک می‌کنند و ما را از وابستگی به نیروگاه‌های خاص عملکردی و جغرافیایی نجات می‌دهند و به‌همین‌دلیل می‌توانند تنوع منابع انرژی را افزایش و ریسک‌ها را کاهش دهند و به عبارتی ضمن کاهش هزینه‌های تولید و انتقال و البته کاهش تلفات انتقال، قابلیت مانور را در شرایط پیشامدی و اضطراری نیز افزایش دهند.

کریدور برق سبز اروپا

در اروپا، شبکه‌های ملی و بین‌المللی برق از طریق پروژه‌هایی مانند «کریدور برق سبز» (Green Energy Corridor) ارتباطات وسیعی برقرار کرده‌اند و با کمک چنین کریدوری، در سال ۲۰۲۰، ۷۱،۳ درصد از تولید برق در اتحادیه اروپا از منابع تجدیدپذیر تأمین شده است. کشور چین نیز با ابتکار «کمربند و جاده» (Belt and Road Initiative) در سال ۲۰۱۷ به توسعه زیرساخت‌های انرژی در آسیا، اروپا و آفریقا توجه ویژه‌ای داشته است و این امر می‌تواند به تسهیل تبادل انرژی بین کشورهای مختلف کمک کند. گستره آن به ۷۰ کشور دنیا کشیده می‌شود و تنها چند سال بعد از این ابتکار چین، کریدور آی‌مک (IMEC) توسط غرب رونمایی شد که درواقع کریدور آی‌مک یک پروژه راهبردی برای مهار چین توسط آمریکا بود که سال ۲۰۲۳ در اجلاس G۲۰، طرح کریدور آی‌مک پیشنهاد شد که از هند شروع شده و بعد از گذشتن از کشورهای جنوب خلیج فارس و سپس اسرائیل، کالا را به اروپا منتقل می‌کند. بنیامین نتانیاهو، در سازمان ملل این کریدور را نجات‌بخش، تحول بزرگ و آینده اقتصاد اسرائیل معرفی کرده بود و نزاعات امروز در خاورمیانه یک نبرد کریدوری را در درون دل خود مستتر دارد. آسیای میانه سال‌هاست به حیاط‌خلوت روسیه بدل شده و کشورهای محصور این منطقه، تنها راه توسعه خود را در پازل مسکو می‌دیدند، اما اقدامات چین در یک دهه گذشته مسیر توسعه دیگری را برای آنها روشن کرد. البته با سیاست‌گذاری فعلی ایران از بیشتر این ظرفیت بی‌بهره خواهیم بود؛ چراکه بسترسازی انرژی حتی برای قرارداد ۲۵ ساله ایران و چین در برنامه هفتم دیده نشده است. چینی‌ها برای استفاده از ظرفیت آسیای میانه، راهی به‌جز راه‌اندازی یک کریدور شمال-جنوب جدید ندارند و این راهکار به تضعیف روس‌ها می‌انجامد. راه‌اندازی کریدور شمال-جنوب جدید و تمایل چین به چابهار یک فرصت جدید برای ایران است تا از این طریق به بازیابی نقش فراموش‌شده سرزمینی خود بپردازد. مهم‌ترین مانع تحقق نقشه چین و ایران، امنیت در شمال افغانستان است. تأمین امنیت این بخش برای پکن و تهران یک تیر و دو نشان است که هم‌زمان با فعال‌سازی کریدور CAWA (چین-آسیای میانه-غرب آسیا) به تقویت حضور چین در کریدور شمال به جنوب ختم می‌شود. توسعه سیاسی شمال افغانستان و تقویت گروه‌های غیرپشتون در این منطقه، در کنار تعریف یک معامله اقتصادی برای آنها به منظور تأمین انرژی افغانستان، راهکاری است که می‌تواند چین و ایران را در تأمین امنیت شمال افغانستان یاری دهد.

ضرورت طراحی کریدورهای انرژی برون‌مرزی

با توجه به فرصت‌ها و البته چالش‌های اشاره‌شده، ضروری است در زمینه‌های برق و گاز چند کریدور تبادلی برون‌مرزی را طراحی و احداث کرده و توسعه دهیم تا مبادله انرژی با ۱۶ کشور همسایه ما را از بحران انرژی داخلی نیز نجات بخشد. توسعه این کریدورها، ضمن افزایش درآمدهای ارزی می‌تواند به تأمین نیازهای انرژی کشورهای همسایه کمک کند و نقش ایران را به‌عنوان یک هاب انرژی در منطقه تقویت کند. در توسعه کریدورهای انتقال گاز، خط لوله صلح (Peace Pipeline) در مسیر ایران-پاکستان-هند با طول تقریبی حدود دوهزارو ۷۰۰ کیلومتر و ظرفیت ۴۰ میلیون مترمکعب در روز، خط لوله نروژ (Iran-Turkmenistan) در مسیر ایران-ترکمنستان با طول تقریبی حدود ۲۰۰ کیلومتر (از ایران به مرز) و ظرفیت ۳۲ میلیون مترمکعب در روز که ۲۰ درصد گاز و خطوط انتقال گاز به ترکیه با حدود دوهزارو ۵۴۰ کیلومتر و ظرفیت ۱۰ میلیارد مترمکعب در سال باید مدنظر سیاست‌گذاران قرار گیرد. در توسعه کریدورهای انتقال برق، خطوط انتقال برق به عراق تا پنج هزار مگاوات باید افزایش یابد و خطوط انتقال برق به پاکستان حداقل به میزان دوهزارو ۵۰۰ مگاوات برای دستیابی به بازار انرژی در هند ضروری است و البته این ظرفیت مورد نیاز برای ارمنستان حداقل ۸۰۰ مگاوات خواهد بود. همچنین با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران، توسعه کریدورهای جدید به سمت کشورهایی مانند تاجیکستان، قزاقستان و ازبکستان باید در توسعه آینده مدنظر قرار گیرد.

البته سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های انرژی، امری پیچیده است و به عوامل مختلفی بستگی دارد. شرط توفیق معمولا به مطالعه و تدوین استراتژی‌های مشخص وابسته است و این استراتژی، حلقه مفقوده مدیریت کلان انرژی در کشور بوده که امروز ما را به بحران انرژی رسانده است. تحریم‌های اقتصادی علیه کشور، به‌ویژه در بخش انرژی، باعث کاهش سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز شده و موجب شده نتوانیم به رشد تولید و توسعه میدان‌های نفتی و گازی خود بپردازیم. مهم‌تر از تحریم، مدیریت ناکارآمد و چالش‌های مدیریتی و فساد در ساختار مدیریت منابع انرژی است که باعث شده از این منابع به‌طور بهینه استفاده نشود. تصمیم‌گیری‌های نادرست و بی‌توجهی به نوآوری‌های تکنولوژیکی نیز به این مشکل دامن زده است.

بوروکراسی: انحصار در بازار انرژی و وجود بوروکراسی‌های پیچیده، مانع از جذب سرمایه و نوآوری‌های لازم برای بهبود وضعیت انرژی کشور شده است. هم‌زمان با سه چالش یادشده، افزایش تقاضا و رشد جمعیت و نیاز روزافزون به انرژی، به‌ویژه در فصل‌های گرم و سرد سال، فشار زیادی به زیرساخت‌ها و تأمین انرژی وارد کرده است. از طرفی فرسودگی و ناکارآمدی سیستم‌های انتقال و توزیع انرژی، به‌ویژه در بخش برق، مشکلاتی در تأمین پایدار انرژی ایجاد کرده است و با توجه به تعرفه‌های دستوری انرژی، اقتصاد انرژی در صنعت برق را به ورشکستگی کشانده و بحران را بر اقتصاد نشانده است که چاره‌ای فوری باید تدبیر کرد.

در کنار کریدورهای زمینی، ریلی و خطوط انتقال تبادلی، دریاها نیز به‌عنوان یکی از مهم‌ترین منابع طبیعی، نقشی حیاتی در توسعه دریامحور انرژی و تقویت دیپلماسی انرژی ایفا می‌کنند. بهره‌برداری از این منابع نه‌تنها می‌تواند به اقتصاد ایران رونق بخشد، بلکه می‌تواند فرصتی برای تعامل و همکاری با کشورهای دیگر فراهم کند و نقش بسزایی در توسعه دریامحور انرژی و تقویت دیپلماسی انرژی ایفا کند. به‌طور خاص، دریاهای جنوبی و شمالی کشورمان با توجه به موقعیت جغرافیایی و ذخایر انرژی که در خود جای داده‌اند، فرصت‌های عظیمی در توسعه دریامحور فراهم کرده‌اند. خلیج فارس و دریای عمان به‌عنوان مهم‌ترین منابع نفت و گاز کشور شناخته می‌شوند. با توسعه فناوری‌های اکتشاف و استخراج از این منابع، قادر به تأمین انرژی نه‌تنها برای خود بلکه برای کشورهای همسایه و دیگر بازارهای جهانی خواهیم بود. دریاها همچنین می‌توانند به‌عنوان منبعی برای انرژی تجدیدپذیر عمل کنند. انرژی موج، انرژی جزر و مد و انرژی خورشیدی دریایی ازجمله منابعی هستند که می‌توانند توسعه یابند. این موضوع نه‌تنها به تأمین انرژی پایدار کمک می‌کند، بلکه به کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی نیز منجر می‌شود. بنابراین توسعه صنایع دریایی و انرژی‌های دریایی خصوصا با دسترسی به آب‌های آزاد می‌تواند به ایجاد شغل و رونق اقتصادی در مناطق ساحلی کمک کند. این موضوع می‌تواند بهبود کیفیت زندگی مردم محلی و کاهش بی‌کاری را به همراه داشته باشد. لذا دریاها به‌عنوان مسیرهای تجاری و انتقال انرژی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند و می‌توانند ایران را به‌عنوان یک کانون انرژی در منطقه بشناسانند و با کشورهای همسایه همکاری‌های گسترده‌ای در زمینه‌های استخراج، پالایش و توزیع انرژی ایجاد کنند. این همکاری‌ها می‌تواند به تقویت روابط سیاسی و اقتصادی بین کشورها و هم‌گرایی منجر شود. در نتیجه، اکنون باید دیپلماسی انرژی ایران بر اساس استفاده از منابع دریایی طراحی شود. ایران با استفاده از موقعیت جغرافیایی و منابع دریایی خود می‌تواند به یکی از بازیگران کلیدی در بازارهای جهانی انرژی تبدیل شود. این امر به‌طور مستقیم بر توانایی ایران در تأثیرگذاری بر قیمت‌ها و سیاست‌های انرژی جهان تأثیر می‌گذارد. در نهایت، با توسعه توأم کریدورها، منابع تولید انرژی و همچنین توسعه دریامحور برای جبران ناترازی‌های برق و گاز، ایران نیاز به یک استراتژی منظم دارد که شامل ایجاد زیرساخت‌های لازم و هماهنگی با کشورهای همسایه باشد.

گزارش

جلسه دولت برای مدیریت بازار ارز و بورس

عارف: حفظ ثبات بازار از اصول دولت چهاردهم است

معاون اول رئیس‌جمهور در جلسه «هماهنگی مدیریت بازار ارز و بورس»، با بیان آنکه سیاست اساسی دولت چهاردهم «پایدارسازی اقتصادی» و «تثبیت شاخص‌های کلیدی مطابق با راهبرد دولت» است، گفت دولت چهاردهم در حوزه اقتصادی، بهبود معیشت مردم و حفظ ثبات بازار را از اصول مهم می‌داند و همه بخش‌های اقتصادی باید تلاش کنند تا آرامش بازارها بیش از قبل تقویت شود.در جلسه «هماهنگی مدیریت بازار ارز و بورس» که صبح دیروز به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور و با حضور وزرای اقتصاد و دارایی، جهاد کشاورزی، صمت، رئیس سازمان بورس، رئیس شورای اطلاع‌رسانی، سخنگوی دولت و مدیران ارشد بانک مرکزی برگزار شد، راهکارهای بهبود مدیریت بازار ارز و رشد جایگاه بورس مورد بررسی قرار گرفت.معاون اول رئیس‌جمهور در جلسه هماهنگی مدیریت بازار ارز و بورس، با بیان آنکه راهبرد ثبات بازار که راهبرد اصولی دولت است، به صورت دستوری قابل اجرا نیست، گفت: باید با برنامه‌ریزی مناسب با سایر نهادهای پولی و مالی، به سمت شرایط مطلوب حرکت کرد.عارف با بیان اینکه تأمین و ذخیره‌سازی کالاهای اساسی و مورد نیاز بحث جدی دولت است، گفت: در این زمینه همه باید پای کار بیاییم و آرامشی را که در بازار وجود دارد، همچنان حفظ کنیم و مطمئن باشیم که حتی در شرایط دشوار نیز هماهنگی و گفت‌وگوی صادقانه با مردم، آرامش را به بازار و جامعه تزریق خواهد کرد.در این جلسه، بعد از ارائه گزارشی درباره فعالیت‌های صورت‌گرفته در زمینه مدیریت بازار ارز از سوی مسئولان بانک مرکزی، برنامه‌های این حوزه و ازجمله تأمین و تخصیص ارز ذخایر کالاهای اساسی مورد بحث قرار گرفت.در ادامه جلسه، مدیران بانک مرکزی نیز از روند کاهشی تورم بعد از شروع کار دولت چهاردهم، فعالیت‌های انجام‌شده در جهت افزایش ذخایر ارز و طلا و شرایط بسیار مناسب کشور در این دو حوزه، تقویت عرضه در بازار حواله، عرضه مناسب ارز مسافرتی و اسکناس و افزایش عرضه ارز نیمایی و برگزاری حراج سکه طلا برای از بین بردن حباب سکه، گزارش کاملی ارائه کردند. در بخش دیگری از این جلسه، وزیر صمت درخصوص شیوه مدیریت ثبت سفارشات و تخصیص ارز کالاها، مواد اولیه و ماشین‌آلات گزارشی ارائه داد و بر تسریع در گشایش اعتبارات و کاهش صف انتظارات تأکید کرد. در ادامه این جلسه، رحمت‌اله صیدی، رئیس سازمان بورس اوراق بهادار، بعد از ارائه گزارشی جامع درباره راهکارهای ارتقا و رشد بازار بورس، خواستار همکاری بانک مرکزی و نهادهای مالی در این حوزه شد. او اطلاع‌رسانی دقیق و صادقانه، کنترل بازارهای موازی، کاهش نرخ تأمین مالی و رفع موانع سودآوری شرکت‌های بورسی را ازجمله سیاست‌های تأثیرگذار بر رشد بازار سهام برشمرد و از اجرای برنامه «اصلاح سودآوری شرکت‌ها» در شش‌ماهه دوم سال ۱۴۰۲ خبر داد.

وزیر اقتصاد نیز در این جلسه خواستار تجدیدنظر در سیاست‌های کلان پولی و بانکی نظیر نرخ بهره، نظارت بر بانک‌ها و انتشار اوراق دولتی شد.

«آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای خرید تشک کشتی و تاتامی وزارت ورزش و جوانان در سال ۱۴۰۳»

نوبت دوم

۱ - نام و نشانی دستگاه مناقصه گزار: وزارت ورزش و جوانان به نشانی تهران، خیابان سئول، ساختمان شماره یک
۲ - موضوع مناقصه: عبارت است از خرید تشک کشتی و تاتامی وزارت ورزش و جوانان در سال ۱۴۰۳ .
۳ - شماره مناقصه به منظور دریافت اسناد مناقصه از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت: ۲۰۰۳۰۰۰۰۱۳۰۰۰۰۲۱
۴ -زمان، مهلت و نشانی دریافت اسناد مناقصه و بارگذاری در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت:
۴-۱) مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت از تاریخ ۱۴۰۳/۸/۵ لغایت ۱۴۰۳/۸/۹ می باشد.
۴-۲) مهلت زمانی تحویل و ارائه اسناد و مدارک و پیشنهادات به صورت حضوری (پاکت الف) در دبیرخانه وزارت ورزش و جوانان و بار گذاری در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (پاکات الف، ب و ج) از تاریخ ۱۴۰۳/۸/۱۰ لغایت ۱۴۰۳/۸/۱۹ می باشد.
۵ -مدت اعتبار پیشنهادات: از تاریخ برگزاری مناقصه به مدت ۴۵ روز می باشد.
۶ -نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ارائه ضمانت نامه بانکی معتبر در وجه وزارت ورزش و جوانان و یا به شماره شبای IR ۱۴۰۱۰۰۰۰۴۱۰۱۰۰۵۵۳۶۱۸۱۲۸۱ نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به نام پرداخت رد وجوه سپرده به مبلغ ۱/۷۸۷/۵۰۰/۰۰۰ ریال
۷ -زمان برگزاری جلسه مناقصه: مناقصه راس ساعت ۱۱ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۸/۲۰ در سالن جلسات وزارتخانه تشکیل و نسبت به پیشنهادات رسیده اتخاذ تصمیم خواهد شد.
۸ -سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه درج گردیده است.

سایت سامانه تدارکات الکترونیکی دولت www.setadiran.ir
شناسه آگهی ۱۸۱۰۴۵۴ م الف ۲۵۹۹